

ÇANAKKALE ZAFERİ

Çanakkale Zaferi, Osmanlı Devleti'nin de katıldığı Birinci Dünya Savaşı'nda kazandığımız muharebelerden biridir.

28 Temmuz 1914 de başlayan Birinci Dünya Savaşı devam ederken 18 Mart 1915 günü, dev bir İngiliz – Fransız donanması Çanakkale Boğazı'ndan girmişti. Çağın bu en büyük donanması on altı zırhlı savaş gemisi, dokuz mayın tarama gemisi, onlara eşlik eden muhriplerle birlikte emniyet gurubu, bir uçak gemisi, zırhlı ve muhriplerin himayesinde on yedi nakliye gemisinden oluşuyordu. Bu dev donanma Çanakkale Boğazı'ndan girmiş ama dev bir savunma ile durdurulmuş, Çanakkale Boğazı'nı geçememişti. Sahilde konuşlanmış Türk topçusunun susturulamayan ve ortamı cehenneme çeviren ateşine, Nusrat mayın gemisinin döşediği ve önceden bilemedikleri mayınlara yenik düşerek, yedi saat sonra geri çekilmişlerdi.

Bu deniz muharebesinin kahramanları dünya savaş tarihindeki onurlu yerlerini aldılar. Mecidiye Tabyası'nda, “ancak düşman karşısında tüy gibi hafif olan” iki yüz on beş okka mermiyi sırtlayarak topun namlusuna süren Seyit Onbaşı... Düşmanların “delilik” olarak nitelendirdikleri kahramanlıkla Erenköy Koyu'na, kıyıya paralel olarak, yüzer metre aralıklı, su seviyesinin dört buçuk metre altına, yirmi altı mayını yerleştiren Nusrat mayın gemisinin komutanı Önyüzbaşı Hakkı Bey...

Bundan sonra kara muharebeleri süreci başlar. Çanakkale'nin savunması için 24 Mart 1915 de, Mareşal Liman Von Sanders komutasında Beşinci Ordu kurulur. Kurmay Yarbay Mustafa Kemal On dokuzuncu Tümen Komutanı olarak burada görevlendirilir. 1 Haziran 1915 de albaylığa yükselir. 9 Ağustos 1915 de Anafartalar Gurup Komutanlığı'na getirilir. Emri altında üç kolordu vardır. 10 Aralık 1915 e kadar bu görevde kalır ve Çanakkale'de zaferi sağlayan komutan olarak ulusal tarihimizdeki yerini alır.

Öte yanda da İngiliz Savaş Komitesi'nin birlikleri, 23 Nisan 1915 de Gelibolu Yarımadası'na çıkarma yaparak kara taarruzuna başlar. Bu kara muharebeleri sekiz ay on dört gün sürecek ve 8 Ocak 1916 da, bir kez daha yenik düşerek Çanakkale'yi karadan da geçemeyeceklerdir.

Kara muharebelerinin kahramanları da dünya savaş tarihindeki onurlu yerlerini aldılar. Arıburnu'na çıkartma yapan düşmanın Çimentepe'yi almasına geçit vermeyen ama erinden komutanı Yarbay hüsnü Avni Beye kadar tümü şehit düşen 57. Alay...

Çanakkale savunmasına yaklaşık yedi yüz bin Türk askeri katıldı. 55.127 Mehmetçik şehit oldu. Yaralı sayısı 100.177dir. Düşman saflarında ise yaklaşık beş yüz elli bin asker savaştı, yaklaşık 150.000 ölü ve kayıp verdi. Çanakkale'ye babalar ve oğullar, aydınlar katıldı; hemen her ocağın şehit, yaralı, kayıp verildi.

Mustafa Kemal'in tarih sahnesine çıktığı Çanakkale Zaferi, emperyalizmin yenildiği Bağımsızlık Savaşımızın başlangıcı niteliğindedir. 19 Mayıs 1919 da başlayan Bağımsızlık Savaşı'nda, Mustafa Kemal'in askerlikten istifa ederek komutayı üzerine almasındaki gücün temelleri Çanakkale'de atılmıştır. Özgürlük, bağımsızlık, yurdu savunma inancı ve gücü buradan başlayarak “Kurtuluş” a giden yolu açmıştır.

Mustafa Kemal'in Conkbayırı'nda, Elli Yedinci Alay'a verdiği, "Ben size taarruzu değil, ölmeyi emrediyorum! Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde, yerimizi başka kuvvetler ve kumandanlar alabilir!" emri zaferi getirmiştir.

Osmanlı Devleti, dört yıl süren Birinci Dünya Savaşı'nda kaybedince savaşın galipleri Çanakkale ve İstanbul'u işgal etmişlerdir. Ama devamındaki Bağımsızlık Savaşı'nı biz kazandığımızda da "geldikleri gibi gitmişlerdir."

On sekiz Mart yıldönümlerinde, deniz ve kara savaşlarının birlikte anıldığı "Çanakkale Günü"nde, şimdilerdeki "Şehitler Günü"nde, bir araya geliyor, şehitlerimizi ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü saygıyla anıyoruz. 1934 yılı kutlamalarında İçişleri Bakanı Şükrü Kaya'nın aktardığı Atatürk'ün Türk Milletine ve dünyaya verdiği iletiyi duyuyoruz:

"Bu memleketin toprakları üzerinde kanlarını döken kahramanlar! Burada dost bir vatan toprağındasınız. Huzur ve sükun içinde uyuyunuz. Sizler Mehmetçikle koyun koyunasınız.

Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar! Gözyaşlarını dindiriniz. Evlatlarınız bizim bağrımızdadır, huzur içindeler ve huzur içinde uyuyacaklardır. Onlar bu toprakta canlarını verdikten sonra, artık bizim evlatlarımız olmuşlardır."

Çanakkale Zaferi, Türk Milleti'nin ulusal destanıdır. Özgürlük ve bağımsızlık bilincimiz, ulusal duyarlılığımız, coşğumuz ve şehitlerimiz için her yurttaşın bir kez hatta birçok kez Çanakkale'yi görmesi, Çanakkale'yi unutmaması yurttaşlık görevi olmalıdır.

GÜNGÖR BERK